

Білоус В. С. Проєкт «Наукометричні портрети вчених Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» в дії. *University library at a new stage of social communications development* : VII Міжнародна конференція 6 – 7 жовтня 2022 року. Тема 2022 «Ера трансформацій бібліотек та нова екологія життя»/ Наукова бібліотека Українського державного університету науки і технологій. Дніпро, 2022.

УДК 001.891:303.7]:378.6(477.44-25)ВДПУ

Білоус В. С., Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, Україна. vspu.lib@gmail.com <https://orcid.org/0000-0003-2998-400X>

Проєкт «Наукометричні портрети вчених Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» в дії

Анотація. У статті висвітлено досвід роботи бібліотеки Вінницького педуніверситету щодо використання наукометричних та бібліометричних технологій. Показано роль і місце бібліотеки у збільшенні публікаційної активності науковців та підвищення рейтингових показників Вінницького педуніверситету. Висвітлено основні напрями, проблеми та аспекти упровадження проєкту «Наукометричні портрети вчених Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського».

Ключові слова: бібліометричні та наукометричні технології, проєктна діяльність, стратегія бібліотеки, рейтинг навчального закладу, бібліотека Вінницького педуніверситету.

Bilous V. S.

The project «Scientometric portraits of scientists of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University» is in action

Abstract. The article highlights the experience of the Vinnytsia Pedagogical University library in terms of use. scientometric and bibliometric technologies. The role and place of the library in increasing the publishing activity of scientists and increasing the rating indicators of the Vinnytsia Pedagogical University are shown. The main directions, problems and aspects of the implementation of the project «Scientometric portraits of scientists of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University» are highlighted.

Keywords: bibliometric and scientometric technologies, project activity, library strategy, educational institution rating, Vinnytsia Pedagogical University library.

Заклади вищої освіти розвивають інституційні політики та стратегії щодо контролю та якості результатів досліджень з метою розповсюдження, максимізації їх відкритості, доступності та наукового впливу, активно використовуючи різноманітні методи вимірювання. Нова парадигма сучасної науки, трансформація вищої освіти та глобальної системи наукових комунікацій вимагають зміщення акцентів у функціонуванні університетських бібліотек. Сьогодні ефективність діяльності бібліотеки залежить від

бажання та потреби змінюватися, впроваджувати інноваційні бібліотечні сервіси, необхідність цифровізації ресурсів, актуалізація онлайн-форм та дистанційного обслуговування. Світова бібліотечна практика підтверджує, що в останні роки найбільш трендові послуги пов'язані із підтримкою наукових досліджень. Нові сервіси надають університетській бібліотеці нових рис, якими є: зміщення вектора уваги бібліотек до пріоритетності надання послуг автору-вченому; активне партнерство бібліотек на всіх стадіях життєвого циклу наукового дослідження: від інформування та надання доступу до документів, розповсюдження, аналізу та оцінки результатів досліджень.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (ВДПУ) визначається своїми науковими здобутками та потужним науково-педагогічним потенціалом. Ефективно працюють наукові школи, які започатковані корифеями національної науки, щорічно захищаються докторські і кандидатські дисертації, публікуються монографії та наукові статті, зареєстровані і виходять фахові збірники наукових праць. Бібліотека, виконуючи свою основну місію, прагне, щоб рівень наданих нею послуг відповідав європейським стандартам, активно розвиває інноваційні напрями діяльності, бере на себе відповідальність за поширення результатів наукових досліджень вчених інституції, адаптує університетську науку у світовий інформаційний простір, сприяє підвищенню рейтингу навчального закладу та формуванню бренда науковця. Університетська бібліотека впроваджує інноваційні сервіси, що стосуються наукометричних практик. Активізує послуги з відстеження бібліометричних показників. Науковці університету зареєстровані в інформаційно-аналітичній системі в середовищі Google-Академія, публікуються у міжнародних наукометричних БД (Scopus, WoS), подають публікації до Інституційного репозитарію.

Нові бібліотечні сервіси із супроводу університетської науки сприяють науковій діяльності університету та включають: інформаційну підтримку впровадження у практику діяльності нові моделі наукової комунікації; інтеграцію результатів наукових досліджень до світових баз даних; моніторинг, аналіз і діагностування рівня видимості й впливовості результатів наукових досліджень ЗВО та його періодичних видань у світовому науковому інформаційному просторі; збирання, упорядкування та систематичний аналіз інформації щодо публікаційної активності авторів та їх наукової метрики. Працівники бібліотеки відбирають актуальну інформацію про індексовані наукові ресурси, проводять моніторинг показників університету в українській науковій спільноті. Особливу увагу бібліотека надає молодому науковцю – магістранту, аспіранту, для яких проводяться онлайн-заходи з основ бібліотечно-бібліографічних знань та наукометрії.

З метою підвищення наукового рейтингу ВДПУ 2020 р. започатковано та на сьогодні практично повністю реалізовано Інтернет-проект «Наукометричні портрети вчених університету», який акумульовано на окремій сторінці сайту. Мета проекту: надати комплексну інформацію про наукові інтереси, присутність в основних наукометричних базах даних, публікаційну активність науковців університету. Наукометричний портрет університету включає інформацію про присутність закладу в найпливовіших БД, в т. ч. актуальний список профілів викладачів у Web of Science (WOS), Scopus, «Бібліометриці української науки». Розширюючи свої сервіси бібліотека сприяє зростанню публікаційної активності вчених університету, збільшенню їх цитованості у міжнародних наукометричних БД, підвищенню рейтингу університету. Наукові здобутки працівників ВДПУ впродовж 2018-2022 рр. значно зміцнили його позиції у різних рейтингах. У консолідованому рейтингу Вінницький педуніверситет увійшов до 100 кращих університетів України. Вінницький педуніверситет серед педагогічних навчальних закладів вже декілька років входить до десятки кращих, а у 2022 році зайняв четверте місце. Наукометричний портрет університету містить авторські профілі вчених університету з різними ідентифікаторами та включає інформацію про присутність вчених університету в: Google-академії, WOS, Scopus. Профілі впорядковано в алфавітному авторському порядку. Відбувається внесення url-адрес всіх паспортів науковців: ID WOS, ID Scopus, Google Scholar, а також ORCID. Окрім того, кожен профіль включає інформацію про: факультет (інститут), кафедру, вчене звання та посаду; індекси в наукометричних БД ORCID, WOS, Scopus; посилання на сторінку кафедри на сайті університету та на власний веб-сайт науковця; посилання на профілі науковця в Google-Академії, ORCID, WOS, Scopus.

Після консультації та систематичної співпраці з науковцями університету, посилання на авторські профілі коректно ідентифікуються та відображаються в «Наукометричних портретах»: WoS (профіль ВДПУ, цитування (566 публікацій, h-індекс 21); Scopus (профіль університету, 289 публікацій, h-індекс 15). Створено профіль університету в Google-Академії (h-індекс 65). Також всі науковці університету створили авторські профілі у Google-Академії. Бібліотека систематично проводить моніторинг наукометричних БД. У тісній співпраці з науковою частиною та кафедрами університету «Наукометричні портрети» постійно редагуються. Створення та підтримка в активному стані наукових профілів в онлайн мережі – запорука зростання наукової впливовості.

Підвищення якості наукових публікацій та відображення їх у міжнародних наукометричних БД, ефективність висвітлення результатів наукових пошуків – вимога

сьогодення та стратегія успіху. Бібліотекарі ВДПУ, попри всі негаразди та виклики часу, війну з російським агресором, продовжують жити, сміливо, з надією працювати, вірити у перемогу і впевнені, що наше майбутнє буде світлим улюбій незалежній Україні.

Список використаних джерел:

1. Білоус В. С. Бібліотечний сервіс на допомогу науковій діяльності вищого навчального закладу: матеріали наукової конференції. 15–18 травня 2017 р. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. Т. 1. С. 43–51. [URL: http://jpvs.donnu.edu.ua/article/viewFile/3833/3866](http://jpvs.donnu.edu.ua/article/viewFile/3833/3866)
2. Білоус В. С. Модернізація бібліотечних сервісів у закладах вищої освіти – потреба сьогодення / В. С. Білоус // Бібліотека в умовах сучасності і конструювання майбутнього.: матеріали II науково-практичної конференції, Вінниця, 25 вересня 2019 р. в рамках місячника «Бібліотека – завжди надійно, вірно і з любов'ю», приуроченого до Всеукраїнського дня бібліотек : матеріали II наук.-практ. конф. Вінниця, 2019. URL: https://library.vn.ua/Konf2019/about_i.htm
3. Білоус В.С. Наукометрична діяльність – один із стратегічних напрямів розвитку бібліотеки закладу вищої освіти / В.С. Білоус // Роль інформаційних ресурсів освітянських бібліотек в інформаційному забезпеченні педагогіки, психології, освіти : науково-методичний семінар: до Дня науки в Україні, 12 травня 2021 р. / НАПН України ; ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського. Київ, 2021. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/?events=28415>
4. Білоус В. С. «Ні карантину на знання та інформаційно-бібліотечні послуги!»: з досвіду дистанційної роботи освітянської книгозбірні. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2021. № 1. С. 31–34.
5. Білоус В., Лазаренко Н., Коломієць А. Університетська наука у міжнародному інформаційному просторі. *Витоки педагогічної майстерності* / Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка : зб. наук. пр. Полтава, 2017. Вип. 19. С. 60–66.